

Nr 4.

Godkänd av första kammaren den 29 november 1918.

Godkänd av andra kammaren den 29 november 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. m.

(Första särskilda utskottets utlåtande nr 3.)

Till Konungen.

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 oktober 1918 dagtecknad proposition (nr 3) har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

a) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana pensionärer och understödstagare, som avses i kungörelsen den 22 mars 1918 (Svensk författningssamling nr 140) angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, å extra tilläggsstat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 420,000 kronor;

b) förklara, att det extra krigstidstillägget skall, utan annan begränsning med avseende å beloppet än nedan angives, till vederbörande pensionär eller understödstagare, eller, därest denne efter juni månads utgång avlidit, till stärbhusdelägarna utgå med en tredjedel av vad å

1918 års senare hälft belöper av den pension eller det årliga understöd, varå krigstidstillägg beräknas enligt ovannämnda kungörelse av den 22 mars 1918; dock med iakttagande att det extra krigstidstillägget

dels icke må understiga 25 kronor för pensionsberättigad änka och 15 kronor för annan pensionär eller understödstagare,

dels icke må överstiga

för pensionsberättigad änka 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn 87 kronor 50 öre för änkan och 25 kronor för ett vart pensionsberättigat barn,

för pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigade minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre för det första med tillägg av 25 kronor för ett vart av de övriga, samt

för annan pensionär eller understödstagare 87 kronor 50 öre; ävensom

c) besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i nyssberörda kungörelse finnes stadgat.

I samband med förevarande proposition har riksdagen till behandling förehaft flera i anledning av propositionen väckta motioner, däri påyrkats förhöjningar i Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Vid årets lagtima riksdag tilldelades ifrågavarande grupper av pensionärer krigstidstillägg med följande belopp, nämligen

till pensionsberättigad änka med 125 kronor jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 300 kronor;

till pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn med 125 kronor till änkan och med 75 kronor för vart pensionsberättigat barn jämte en tredjedel av ankans och barnens för året bestämda pensionsförmåner, dock högst med tillhoppa 350 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 400 kronor för änka med 2 pensionsberättigade barn, 450 kronor för änka med 3 pensionsberättigade barn, 500 kronor för änka med 4 pensionsberättigade barn o. s. v.;

till pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder med 75 kronor jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock att krigstidstillägget icke må överstiga för 1 barn 250 kronor, för 2 syskon 300 kronor, för 3 syskon 350 kronor, för 4 syskon 400 kronor o. s. v.; samt

till annan pensionär med 75 kronor jämte en tredjedel av pensions-

förmånernas för året bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 250 kronor;

allt dock under iakttagande att krigstidstillägget icke finge överstiga pensionsförmånernas för året bestämda belopp i annat fall, än då detta årsbelopp vore lägre än ovan angivna grundbelopp (125 kronor för änka, 200 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 275 kronor för änka med 2 pensionsberättigade barn o. s. v.), i vilket fall endast en mot samma grundbelopp svarande summa skulle såsom krigstidstillägg utgå.

Kostnaderna för nämnda vid lagtida riksdagen beviljade krigstidstillägg beräknades till 2,000,000 kronor.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag skulle ett extra krigstidstillägg utgå till ifrågavarande pensionärer med en tredjedel av vad å 1918 års senare hälft belöper av den pension, varå krigstidstillägg beräknas enligt ovannämnda kungörelse av den 22 mars 1918; dock med iakttagande att det extra krigstidstillägget

dels icke må understiga 25 kronor för pensionsberättigad änka och 15 kronor för annan pensionär eller understödstagare,

dels icke må överstiga

för pensionsberättigad änka 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn 87 kronor 50 öre för änkan och 25 kronor för ett vart pensionsberättigat barn,

för pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigade minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre för det första med tillägg av 25 kronor för ett vart av de övriga, samt

för annan pensionär eller understödstagare 87 kronor 50 öre.

Enligt departementschefens beräkningar skulle ifrågavarande extra krigstidstillägg draga en kostnad av 420,000 kronor.

Riksdagen delar motionärernas uppfattning i fråga om önskvärdheten av att i större utsträckning än Eders Kungl. Maj:t föreslagit komma ifrågavarande pensionärer till hjälp uti deras nuvarande, i regel synnerligen bekymmersamma och i många fall nödställda ekonomiska be-lägenhet. Särskilt med hänsyn till de, särskilt för mindre inkomstagare, högst avsevärda höjningar, som förut av riksdagen medgivits vid behandlingen av Eders Kungl. Maj:ts förslag om motsvarande dyrtidsbidrag för statens befattningshavare och pensionerade befattningshavare, har riksdagen funnit det med billighet överensstämmande, att jämväl

ifrågavarande pensionärer nu lämnas ekonomiskt understöd utöver det i sådant hänseende av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget.

Vid övervägande av sättet för bispringandet av dessa pensionärer har riksdagen funnit sig böra stanna vid det uti en av motionerna förordade alternativ, dock med viss här nedan angiven ändring. Enligt riksdagens mening bör sålunda till ifrågavarande pensionärer utbetalas, förutom det av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna procentuella tillägget, ett ytterligare belopp, uppgående till hälften av den grundplåt, som vid årets lagtima riksdag beviljades dem. I sammanhang därmed bör propositionens bestämmelse om minimum utgå. Däremot bör enligt riksdagens mening, i likhet med vad som skett beträffande de av lagtima riksdagen beviljade krigstidstilläggen, jämväl i fråga om nu förordade extra krigstidstillägg fastställas en gräns uppåt, vilken lämpligen bör för enhetlighets vinnande sättas till hälften av de belopp, som i sådant hänseende fastställts för nyssberörda vid lagtima riksdagen beviljade krigstidstillägg.

Kostnaderna för ett understödjande av ifrågavarande pensionärer i nu angiven omfattning kunna beräknas till hälften av det belopp, som anvisats till utbetalande av motsvarande, tidigare beviljade krigstidstillägg, eller till 1,000,000 kronor, d. v. s. 580,000 kronor mera än som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 3,

dels för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 *åt sådana pensionärer och understödstagare*, som avses i kungörelsen den 22 mars 1918 (Svensk författningssamling nr 140) angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, å extra tilläggsstat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag å 1,000,000 kronor;

dels beslutat, att det extra krigstidstillägget skall, utan annan begränsning med avseende å beloppet än nedan angives, till vederbörande pensionär eller understödstagare, eller, därest denne efter juni månads utgång avlidit, till stärbhusdelägarna utgå med följande belopp, nämligen:

till pensionsberättigad änka med 62 kronor 50 öre jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 150 kronor;

till pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn med 62 kronor 50 öre till änkan och med 37 kronor 50 öre för vart pensionsberättigat barn jämte en tredjedel av änkans och barnens för

halvåret bestämda pensionsförmåner, dock högst med tillhoppa 175 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 200 kronor för änka med 2 pensionsberättigade barn, 225 kronor för änka med 3 pensionsberättigade barn, 250 kronor för änka med 4 pensionsberättigade barn o. s. v.;

till pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder med 37 kronor 50 öre jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, dock att det extra krigstidstillägget icke må överstiga för 1 barn 125 kronor, för 2 syskon 150 kronor, för 3 syskon 175 kronor, för 4 syskon 200 kronor o. s. v., samt

till annan pensionär med 37 kronor 50 öre jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 125 kronor;

allt dock under iakttagande att det extra krigstidstillägget icke får överstiga pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, i annat fall än, då detta belopp är lägre än ovan angivna grundbelopp (62 kronor 50 öre för änka, 100 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 137 kronor 50 öre för änka med 2 pensionsberättigade barn o. s. v.), i vilket fall endast en mot samma grundbelopp svarande summa skall såsom extra krigstidstillägg utgå;

dels ock beslutat, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i nyssberörda kungörelse finnes stadgat.

Stockholm den 29 november 1918.

Med undersåtlig vördnad.